

Kunstiõpetus

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus; 3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
- 4) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti; 6) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb kunstiõppes rõõmu mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) julgeb katsetada oma ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) oskab töötada iseseisvalt ja teha koostööd, väärtustab erinevaid lahendusi; 4) tunneb huvi lähikonna kultuuriobjektide vastu.

I kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi;
- 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;
- 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
- 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;
- 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle; 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Kunstiõpetuse ainekava

Õppesisu

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne)

Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.

Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitiskeskkonnas.

Disaini igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed.

Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.

Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

Õppetegevused

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.

Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, nüüdiskunsti näitustele.

Kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine.

Makettide ja kujundustööde teostamine.

Visuaalse kultuuri näidete kriitiline (reklaamid, filmid, arvutimängud jne) vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.

Töötamine iseseisvalt ja rühmas.

Materjalide, töövahendite ja töökohta otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine,
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine,

3) teadmised visuaalkultuurist,

4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Kunstiõpetuses I klassis

Õppesisu

Ümbritsevate esemete vaatlemine.

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.

Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, puit, traat, plekk jne).

Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.

Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.

Lihtsamad materjalide töötlemise viisid, sh mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine. Lähiumbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine.

Makettide ja kujundustööde teostamine.

Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine.

Töökoha korrashoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.

Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine. Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Rühmatöö ülesannete täitmine, ühiselt ideede väljamõtlemine, üksteise arvamustega arvestamine ja kaaslaste abistamine.

Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine. Sagedasemate töövahendite õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.

Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle.

Ruumide korrastamine ja kaunistamine.

Üldteemad, mis on intergeerida kunstõpetuses

1. Viltpliiatsitöö - viltpliiatsi, kui joone tegemise vahendi mõtestamine, lihtsad kujunduslikud ja eneseväljenduslikud ülesanded
2. Vormijoonistamine- joonega pinna saavutamine, keskelt väljapoole joonistamine, erineva iseloomuga joonte kordamine.
3. Kriiditööd- ühtlase värvipinna saavutamine
4. Akvarellmaal- pintsli kasutamise tehnika paberil, värvikarbis, veetopsis, akvarellpintsli omaduste tundmine, värvide üksteisesse sulatamine paberil.
5. Guašmaal- maalimine värvilisele taustale, värvi vedeldamine hapukoore paksuseni ja kattevärv tunnetus, pintsililapi kasutamine, tausta katmine, guašipintsli eristamine akvarellpintslist.
6. Trükitehnikad- pintsli trükk, lehetrükk, õuna-, kartulitrükk, käetrükk näpuvärvidega.
7. Lihtsustatud paberbatika- rasvakriidi joonistuse katmine akvarelliga.
8. Põhivärvid- põhivärvide olemus, uute värvitoonide lihtsamad saamisvõtteid, värvide topsist võtmine, doseerimine, segamine uueks tooniks.
9. Kleepetööd- toonpaberist rebimistöo, toonpaberist lõiketöö, ajalehest ja –kirjadest väljalõiked
10. Šabloonitööd- lehešabloon, käsi šabloonina jms.
11. Ühistööd- üksikute kujundi detailide joonistamine viltpliiatsiga, väljalõikamine, ja liitmine tervikuks, ühisele alusele kinnitamine
12. Voolimine savist, plastiliinist- savi ja plastiliini kasutamine kolmemõõtmelisena, lihtsad plastilised vormid, võimalikult ühest tükist vormituna, materjali plastiliste omaduste tunnetama õppimine.
13. Meisterdamine- looduslikust materjalist, tehismaterjalist, paberist, traadist seadeldised lihtsate ühendusvõtetega. Eesmärgiks ruumilised objektid.

Kunstõpetuse 2. klassi ainekava

Õpitulemused	Õppesisu
• kasutab kujutamisel vaatlusoskust, fantaasiat, mälu • oskab kujutada inimest nii otse- kui profiilis, eri asendites • oskab kirjeldada kujutatut • oskab hinnata suuruste vahekordi pildil • oskab vaadelda ja analüüsida oma tööd	Kujutamise- ja vormiõpetus Inimese kujutamine: eest- ja külgsuunas, liikumises, portree eestvaates. Elusolendite kujutamine eri asendites liikumises. Eluta looduse osade (kivid, vesi jne.) kujutamine joone ja silueti abil.
• oskab kasutada kujutamisel erinevaid värvimis-vahendeid • oskab segada värve uute toonide saamiseks • teab ja tunneb kolme põhitooni • teab külmi ja sooje toone □ oskab meeleolu väljendamiseks kasutada oma fantaasiat • oskab kirjeldada enda ja kaaslaste töid	Värviseaduse- ja kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane ja sinine) ja nende segamisel saadavad värvid (roheline, oranž, violet) Helestamine ja tumestamine, külmad ja soojad värvid. Pildi üksikosade tasakaal. Rütm, rühmitamine, osaline kattumine. Suuruse vähenemine kauguses. Meeleolu väljendamine värvidega.

• omanda b teadmisi eri kunstiliikidest • oskab kirjeldada kunstiteoseid oma vaatenur- gast	Vestlused kunstist Kunst meid ümbritsevas keskkonnas. Oma klassi ja toa kujundamine tavaelus ja vastavalt traditsioonilistele tähtpäevadele. Raamatukujundus, illustreerimine.

• oskab käituda näitusel • saab hakkama väikese raamatu tegemisega	Raamatu valmistamine, kõitmine. Näituse külastamine.

organiseerib oma töölaua vastavalt tehnikale kasutab õpitud ulatuses tehnikaid kirjeldab enda ja kaaslaste töid kasutab tööde tegemisel fantaasiat ja loovust töötab vastavalt oma võimetele.	Tehnikad ja materjalid Skulptuur, voolimine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Maal. Kattvärvidega (guašš, akvarell) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guaššiga.

oskab eristada erinevaid paberiliike kasutab paberit säästlikult, vajaduspõhiselt oskab lõigata šabloonid järgi kujundeid oskab voltida ja kortsutada paberit vastavalt juhendile teemakohaselt oskab teha kollaaži kasutab õigeid liimimisvõtteid järgib töö juures ohutusnõudeid kasutab tööde kaunistamisel oma fantaasiat	Paberi- ja kartongitööd. Paber, paberi valmistamine ja töötlemine. Paberi lõikamine silma järgi, joont mööda, šabloonid järgi. Paberi rebimine, voltimine ja kortsutamine. Liimimine. Paberitööde kaunistamine.
• tunneb erinevaid tekstiilmaterjale • oskab kasutada säästvalt lõikeid riidele paigutamisel • oskab vajadusel enda riidele nõopi ette õmmelda • tikkimisel tunneb ja oskab lugeda lihtsamaid mustreid • tunneb ja oskab kasutada eel- ja järelpistet • heegeldamise alg- ja ahelsilmuse omandamine • - jälgib ohutusnõudeid nõela ja niidiga töötades	Õmblus- ja tekstiilitööd Erinevate tekstiilmaterjalide tundmine (villane, siid, linane) Tekstiilile šabloonid paigutamine, selle väljalõikamine. Vastavalt riidematerjalile õige niidi ja nõela valimine. Nõela niidistamine, lõpetamine, sõlme tegemine. Erinevate nõõpide õmblemine. Mängulooma valmistamine. Tikkimine. Eel- ja järelpiste. Heegeldamine. Alg- ja ahelsilmus. Punumine ja põimimine. Käepaela punumine.

• oskab koguda ja kasutada looduslikku materjali • oskab leida koduses majapidamises taaskasutatavaid materjale • oskab konstrueerida ja kasutada oma fantaasiat tööde valmistamisel	Meisterdamine. Voolimine. Meisterdamine looduslikest (kastanid, tõrud, käbid, oksad jm.) materjalidest. Koduses majapidamises järelejäänud esemete (topsid, karbid, pudelid jm.) kasutamine meisterdamiseks.
teab ja tunneb erinevaid voolimismaterjale oskab sobitada värve, kujundada mustreid oskab valmistada soolatainast, sellest voolida	Voolimine erinevatest materjalidest (plastiliin, savi, jm.), materjali ettevalmistamine tööks. Kumer- ja õõnesvormid. Inimeste, loomade, lindude voolimine. Soolataigna valmistamine.
oskab koristada ja korras hoida oma töökohta ja klassi oskab valida riideid vastavalt aastaajale ja olu-korrale oskab selgitada isikliku hügieeni vajadust ja hoolitseb oma välimuse ning riiete eest teab ja tunneb igapäevaelus vajalikke laua-kombeid	Kodundus Ruumide korrashoid ja kaunistamine. Riietuse ja jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. Tervislik toit. Lihtsamate toitude valmistamine. Laua katmine, kaunistamine, koristamine. Säästlik tarbimine.

Kunsti- ja tööõpetuse 3. klassi ainekava

Õppesisu

- 1.Figuuri kujutamine, loomafiguurid- esmane proportsioonide tutvustus, liigutuse kujutamine.
- 2.Trükkimine-papitrükk, kriiditrükk, sümmeetriline trükkvärvaineks akvarell, guašš, õlivärv trükivärv.

- 3.Kleepetööd- toonpaberist lõiketöö, toonpaberist rebimistö, mosaiik aplikatsioonpilt, kollaaž
- 4.Rahvakunst- rahvariiete kujutamine, rahvakunsti motiivide kasutamine dekoratiivsetes töödes,
- 5.Vaatlused looduses ja inimkeskkonnas- ilusa ja inetu mõiste selgitamine, vestlus.
- 6.Spontaanne looming- muusika järgi joonistamine või maalimine.
- 7.Tundmuse kujutamine värvide ja joontega - abstraktse kunsti esmatõed, rõhk joonel ja pinnal.
- 8.Dekoreerimine- klassi kujundamine pühadeks.
- 9.Moekunst- kõnelused moest, riietumiskultuurist, moenarrused.
- 10.Lauakatmine- laua kaunistamine, värvid, salvrätid, küpsisetordi kaunistamine.
- 11.Värvid looduses- sekundaarvärvuste segamine põhivärvustest, musta ja valge segamine.
- 12.Värvid elukeskkonnas- ühe värvi erinevad toonid
- 13.Rütm- rütmi mõiste avamine korduse ja pausi vaheldusena, vestlus, loovtöö.
- 14.Ornament (ribal) - näiteid rahvakunstist, trükiornament.
- 15.Sümmeetria- sümmeetria kirjatähtede, inimese ja loodusdetailide juures, sümmeetriatrüki kasutamine.
- 16.Loovtööd- fantaasiakujundite loomine erinevates tehnikates.
- 17.Natuurist joonistamine- koolikott või muututtav ese viltpliatsitega.
- 18.Lõige, plaan, vaade- arhitektuuri mõiste tutvustamine, lõike ja Plaani eripära selgitamine, lõike joonistamine.
- 19.Uued meediad- vestlused erinevatest kujutamisevõtetest: foto, video.

Õppe-kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, jne);
- 4) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- 5) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;
- 6) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 7) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest

Kunstiõpetus IV klassis

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kompositsiooni tasakaal. Liikumise kujutamine. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted. Kunstiteose analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti kaudu. Piltide, teksti ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Õpitulemused

- Tunnetab oma kunstivõimeid ja - huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi.
- Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.
- Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur) Mõistab kultuuriväärtuste ja keskkonna kaitsmise olulisust.

- Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami.
- Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
- Tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
- Individuaalsed ja rühmatööd

Kunstiõpetus V klassis

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eesti ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Teema ja õpitulemused

Teema: Kujutamine ja väljendamine

- Arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel.
- Kujutab inimest erinevas asendis ja tegevuses.
- Kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte, arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes.
- Individuaalsed ja rühmatööd

Teema: Värv-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus

- Kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt).
- Kirjeldab pildi koloriiti, eristab sooja ja külma koloriiti.
- Leiab pildis peamise (dominandi), rõhutab seda teadlikult oma töödes.
- Eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone.
- Kujutab tasapinnal pöörd- ja kandiliste kehade mahulisust, arvestades vormi näilist muutumist (nt pöördkehade puhul ringi muutumist ellipsiks) ja nende asukohta silmapiiri suhtes.

Teema: Disain

- Nimetab ruumile iseloomulikke esemeid, kirjeldab neid värvuse ja kuju põhjal.
- Leiab rahvakunsti esemetelt iseloomulikud motiivid, kasutab neid loovalt esemete ja ornamendi kujundamisel.
- Analüüsib trükise kujunduse osi (kirjastiil, värvilahendus jne) ja terviklahendust.

Teema: Vestlusi kunstist

- Eristab maalikunsti žanre (portree, maastik, natüürmort).
- Kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas.
- Väärtustab oma(rahvus)kultuuri kõrval kohalikku (elukoha) kultuuri. Jälgib, et oma tegevusega ei kahjusta kultuuriväärtusi ja autori õigusi.
- Nimetab muuseumide ja galeriide funktsioone, oskab neis käituda.

Teema: Tehnikad ja materjalid

- Kasutab paindlikult, ka omavahel kombineeritult, erinevaid tehnikaid ja materjale.
- Eristab mahulist vormi (ümarplastika, reljeef) tasapinnalisest vormist.
- Selgitab graafika kui trükitehnika olemust.
- Kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel, arvuti jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.
- Kasutab loovalt jääkmaterjale, kogub paberi jäägid ümbertöötlemiseks.
- Töö lõpetamise järel korrastab töökoha.

Kunstiõpetus VI klassis

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Maali joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, illustratsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Teema ja õpitulemused

Teema: Kujutamine ja väljendamine

- Kujutab vaatluse järgi eesasetsevaid objekte, arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes.
- Hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide vahelisi suurussuhteid.
- Analüüsib koomiksi ja filmi vahelisi seoseid (kaader, plaanid, jutustus).
- Leiab asjakohast pildilist infot, näidiseid, eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös.
- Individuaalsed ja rühmatööd

Teema: Värv-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus

- Segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone. Moodustab erinevaid varjundeid ja leiab värvitoonide nimetusi tuntud esemete kaudu.
- Selgitab varju tekkimise põhimõtet.
- Eristab piiratud ja piiramata pinda, leiab neid ümbritsevast keskkonnast, loob võrgustiku abil piiramata pindu.

Teema: Disain

- Leiab rahvamustri esemelt iseloomulikud motiivid, kasutab neid loovalt esemete ja ornamendi kujundamisel.
- Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.
- Analüüsib erinevate disainide kujunduse osi (kirjastiil, värvilahendus jne) ja terviklahendust.

Teema: Vestlusi kunstist

- Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas,
- Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- Õpetaja võib mõne tegevuse asendada referaadiga.

Teema: Tehnikad ja materjalid

- Kasutab omavahel kombineeritult, erinevaid tehnikaid ja materjale.
- Eristab mahulist vormi (ümarplastika, reljeef) tasapinnalisest vormist.
- Selgitab graafika kui trükitehnika olemust.
- Kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel, arvuti jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.
- Kasutab loovalt jääkmaterjale, kogub paberi jäägid ümbertöötlemiseks.
- Töö lõpetamise järel korrastab töökoha.

Õppe-kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
- 2) tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
- 4) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
- 8) väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 9) tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 10) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 11) omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

1. teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
2. analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
3. visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
4. rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
5. esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
6. leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;

7. analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
8. arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Kunstiõpetus VII klassis

Õppesisu

Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika. Ruumilisuse kujutamine: perspektiiv. Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt. joonistamine, maal, graafika, skulptuur, installatsioon, foto jne, vastavalt kooli võimalustele). Erinevate kunstitehnikate kombineerimine. Kujutamise viisid: stiliseerimine. Erinevad kirjatüübid. Sümbol pildi sõnumi kandjana.

Kunstiteose vaatlus, mineviku kunstiteos uue kunstiteose lähtepunktina. Erinevad mineviku ja nüüdiskunstiteosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.

Kunstiterminid. Pildi, teksti, heli ja liikumise koosmõju.

Disain. Kunstnike praktiline töö. Kunst peegeldamas tehnoloogia arengut. Loodust säästva tarbimise põhimõtted.

Teema ja õpitulemused
Teema: Kujutamine ja väljendamine   ☐ Kasutab mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid nii, kunsti õppides kui ka loovas praktikas.   ☐ Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika.   ☐ Individuaalsed ja rühmatööd
Teema: Värv-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus   ☐ Oskab loovtöodes töö mõjusamaks või ruumiliseks muutmiseks kasutada perspektiivi-, peegelduse-, vormiõpetuse- või illusioonivõtteid.   ☐ Ruumilisuse kujutamine: perspektiiv.   ☐ Erinevate kunstitehnikate kombineerimine. Kujutamise viisid: stiliseerimine. Erinevad kirjatüübid

Teema: Disain

- Mõistab disaini kui protsessi. Uurib nüüdiskunsti nähtusi.
- Märkab meedias, reklaamis ja virtuaalses keskkonnas esinevaid sõnumeid ja arutleb nende üle.
- Sümbol pildi sõnumi kandjana.

Teema: Vestlusi kunstist

- Teab olulisi Eesti kunstnikke ja nende kunstiteoseid ning kultuuriobjekte.
- Analüüsib kunstiteoseid ja leiab infot erinevatest teabeallikatest; kasutades selleks ainealaseid mõisteid.
- Kunstiteose vaatlus, mineviku kunstiteos uue kunstiteose lähtepunktina. Erinevad mineviku ja nüüdiskunstiteosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiterminid.
- Õpetaja võib mõne tegevuse asendada referaadi või ettekandega.

Teema: Tehnikad ja materjalid

- Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid.
- Väljendab oma mõtteid ja ideid erinevate visuaalsete vahendite abil; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt. joonistamine, maal, graafika, skulptuur, installatsioon, foto jne, vastavalt kooli võimalustele).
- Loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi
- Kunstnike praktiline töö. Kunst peegeldamas tehnoloogia arengut. Loodust säästva tarbimise põhimõtted.
- Töö lõpetamise järel korrastab töökoha.

Kunstiõpetus VIII klassis

Õppesisu

Kunstiteosed ja stiilid. Kunstiteose sõnum ja kontekst. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika. Väljendusvahendite vastavus ideele ja otsarvele. Inimese roportsioonid. Kujutamise viisid: abstraherimine, stiliseerimine ja deformeerimine. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt. joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon, foto jne. vastavalt kooli võimalustele) ja nende

omavaheline kombineerimine. Kunstiteose vaatlus, lood ja sündmused uue kunstiteose lähtepunktina, näited õpetaja valikul. Kunstiterminid. Arhitektuur. Disain. Disainerite ja kunstnike praktiline töö. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Kunst ühiskonna arengu peegeldajana. Loodust säästva tarbimise põhimõtted.

Olulisemad teemad kaasaja kunstis. Näited Eesti ja maailma kunstiajaloost.

Teema ja õpitulemused
Teema: Kujutamine ja väljendamine   ☐ Kasutab mitmekesiseid visuaalseid ja digitaalseid väljendusvahendeid nii, kunsti õppides kui ka loovas praktikas.   ☐ Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika.   ☐ teadvustab kunstitegemist kui protsessi ja tunnetab ning arendab oma kunstialaseid võimeid;   ☐ Individuaalsed ja rühmatööd
Teema: Värv-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus   ☐ Oskab loovtöodes töö mõjusamaks või ruumiliseks muutmiseks kasutada perspektiivi-, peegelduse-, vormiõpetuse- või illusioonivõtteid.   ☐ Ruumilisuse kujutamine: perspektiiv.   ☐ Erinevate kunstitehnikate kombineerimine. Kujutamise viisid: stiliseerimine. Erinevad kirjatüübid
Teema: Disain   ☐ Mõistab disaini kui protsessi. Uurib nüüdiskunsti nähtusi.   ☐ Märkab meedias, reklaamis ja virtuaalses keskkonnas esinevaid sõnumeid ja arutleb nende üle.   ☐ Sümbol pildi sõnumi kandjana.   ☐ Vaatleb disaini kui tegevust, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus

Teema: Vestlusi kunstist

- Teab olulisi Eesti kunstnikke ja nende kunstiteoseid ning kultuuriobjekte.
- Analüüsib kunstiteoseid ja leiab infot erinevatest teabeallikatest; kasutades selleks ainealaseid mõisteid.
- Kunstiteose vaatlus, mineviku kunstiteos uue kunstiteose lähtepunktina. Erinevad mineviku ja nüüdiskunstiteosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiterminid.
- Õpetaja võib mõne tegevuse asendada referaadi või ettekandega.

Teema: Tehnikad ja materjalid

- Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid.
- Väljendab oma mõtteid ja ideid erinevate visuaalsete vahendite abil; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt. joonistamine, maal, graafika, skulptuur, installatsioon, foto jne, vastavalt kooli võimalustele).
- Loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi
- Kunstnike praktiline töö. Kunst peegeldamas tehnoloogia arengut. Loodust säästva tarbimise põhimõtted.
- Töö lõpetamise järel korrastab töökoha.

Kunstiõpetus IX klassis

Õppesisu

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne.

Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (video, animatsioon). Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö. Loodust säästva tarbimise põhimõtted.

Teema ja õpitulemused

Teema: Kujutamine ja väljendamine

- Kasutab mitmekesiseid visuaalseid ja digitaalseid väljendusvahendeid nii, kunsti õppides kui ka loovas praktikas.
- .Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika.
- Teadvustab kunstitegemist kui protsessi ja tunnetab ning arendab oma kunstialaseid võimeid;
- Individuaalsed ja rühmatööd

Teema: Värv-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus

- Oskab loovtöodes töö mõjusamaks või ruumiliseks muutmiseks kasutada perspektiivi-, peegelduse-, vormiõpetuse- või illusioonivõtteid.
- Ruumilisuse kujutamine: perspektiiv.
- Erinevate kunstitehnikate kombineerimine. Kujutamise viisid: stiliseerimine. Erinevad kirjatüübid

Teema: Disain

- Mõistab disaini kui protsessi. Uurib nüüdiskunsti nähtusi.
- Märkab meedias, reklaamis ja virtuaalses keskkonnas esinevaid sõnumeid ja arutleb nende üle.
- Sümbol pildi sõnumi kandjana.
- Vaatleb disaini kui tegevust, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus

Teema: Vestlusi kunstist

- Teab olulisi Eesti kunstnikke ja nende kunstiteoseid ning kultuuriobjekte.
- Analüüsib kunstiteoseid ja leiab infot erinevatest teabeallikatest; kasutades selleks ainealaseid mõisteid.
- Kunstiteose vaatlus, mineviku kunstiteos uue kunstiteose lähtepunktina. Erinevad mineviku ja nüüdiskunstiteosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiterminid.
- Õpetaja võib mõne tegevuse asendada referaadi või ettekandega.

Teema: Tehnikad ja materjalid

- Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid.
- Väljendab oma mõtteid ja ideid erinevate visuaalsete vahendite abil; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt. joonistamine, maal, graafika, skulptuur, installatsioon, foto jne, vastavalt kooli võimalustele).
- Loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi
- Kunstnike praktiline töö. Kunst peegeldamas tehnoloogia arengut. Loodust säästva tarbimise põhimõtted.
- Töö lõpetamise järel korrastab töökoha.